

Voir Note explicative
See Explanatory Note
Ld. a mellékelt útmutatót! (HUN)

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
EURÓPAI EMBERI JOGI BÍRÓSÁG

Conseil de l'Europe - *Council of Europe* - *Európa Tanács*
Strasbourg, France/*Franciaország*

REQUÊTE
APPLICATION

présentée en application de l'article 34 de la Convention européenne des Droits de l'Homme,
ainsi que des articles 45 et 47 du Règlement de la Cour

under Article 34 of the European Convention on Human Rights
and Rules 45 and 47 of the Rules of Court

az Európai Emberi Jogi Egyezmény 34. Cikke,
valamint a Bíróság Szabályzatának 45. és 47.§-a alapján előterjesztett

KÉRELEM

IMPORTANT: La présente requête est un document juridique et peut affecter vos droits et obligations.

This application is a formal legal document and may affect your rights and obligations.

FIGYELEM! *E kérelem okirat, amely befolyásolhatja a kérelmező jogait és kötelezettségeit.*

I - LES PARTIES

THE PARTIES

A FELEK

A. LE REQUÉRANT/LA REQUÉRANTE

THE APPLICANT

A KÉRELMEZŐ

(Renseignements à fournir concernant le/la requérant(e) et son/sa représentant(e) éventuel(le))

(Fill in the following details of the applicant and the representative, if any)

(Adja meg a kérelmező, ill. az esetleges képviselő alább felsorolt adatait!)

1. Nom de famille **N.** 2. Prénom (s) **G. M.**

Surname First name (s)

Vezetéckneve Utóneve(i)

Sex: masculin/féminin

Sex: male/female

Férfi/Nő

3. Nationalité **magyar** 4. Profession **tanuló**

Nationality Occupation

Állampolgársága Foglalkozása

5. Date et lieu de naissance

Date and place of birth

Születési ideje és helye

6. Domicile

Permanent address

Állandó lakcíme

7. Tel. N°

Telefonszáma

8. Adresse actuelle (si différente de 6.) Present address (if different from 6.)

Jelenlegi lakcíme (ha nem azonos a 6. pont alattival)

9. Nom et prénom du/de la représentant(e)*

Dr. Sánta Szabolcs Miklós, a Társaság a Szabadságjogokért (Hungarian Civil Liberties Union) jogvédő szervezet megbízásából

Name of representative*

A képviselő neve*

10. Profession du/de la représentant(e)

ügyvéd

Occupation of representative

A képviselő foglalkozása

11. Adresse du/de la représentant(e)

1077 Budapest, Wesselényi utca 35., 1. emelet 1.

Address of representative

A képviselő címe

12. Tel. N°+36-70-547-3505 Fax N°: +36-1-786-3365, +36-1-279-0755

Telefonszáma Fax-száma

* Si le/la requérant(e) est représenté(e), joindre une procuration signée par le/la requérant(e) en faveur du/de la représentant(e).

A form of authority signed by the applicant should be submitted if a representative is appointed.

Képviselet esetén csatolni kell egy, a kérelmező által aláírt meghatalmazást.

B. LA HAUTE PARTIE CONTRACTANTE

THE HIGH CONTRACTING PARTY

A MAGAS SZERZŐDŐ FÉL

(Indiquer ci-après le nom de l'Etat/des Etats contre le(s)quel(s) la requête est dirigée)

(Fill in the name of the State(s) against which the application is directed)

(Adja meg azon Állam(ok) nevét, amely(ek) ellen a kérelmet előterjeszti!)

13. Magyarország

II - EXPOSÉ DES FAITS
STATEMENT OF THE FACTS
A TÉNYEK LEÍRÁSA

(Voir chapitre II de la note explicative)

(See Part II of the Explanatory Note)

Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée

Continue on a separate sheet if necessary

(Ld. az útmutató II. részét!)

Szükség esetén a szöveg különíven folytatható

14.

a. A kiskorú Kérelmezőt egy akkori iskolatársa feljelentése nyomán 2011. november 10. napján helyezte előzetes letartóztatásba a Miskolci Városi Bíróság a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 129. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással. Az ügy előzménye, hogy az akkor még 14 éves, középiskola első osztályába járó sértett a feljelentése megtételének napján egy helyi közlekedési bérleteket árusító, a tulajdonos lakásában található irodában pár percre egyedül maradt, és ezalatt kivett egy ott lévő fiókból 275.000 Ft (kb. 920 €) készpénzt. A visszatérő tulajdonos azonnal észrevette a hiányt, ezért értesítette a rendőrséget. A feljelentő a rendőrségen tett vallomásaiban előadta, hogy azért tulajdonította el a pénzt, mert iskolatársai, (a később I. vádlottá váló) O.R. és barátai az iskolaév kezdete óta rendszeresen bántalmazzák és pénzt követelnek tőle. Kihallgatása során csak O. R.-t nevezte meg, a többiekéről személyleírást sem adott. Feljelentésében a sértett előadta, hogy O. R. négy társával együtt az iskolai évnnyitó napján, 2011. szeptember elején, az iskola területén csoportos rablást követett el, erőszakkal elvettek tőle egy majdnem teljes doboz, kb. 660 Ft értékű, Dunhill márkájú cigarettát az iskolaudvaron. A kihallgatást végző rendőr a rendelkezésére álló informatikai rendszerben utánanézett O. R. előéletének, melyből kiderült, hogy korábban garázdaság bűncselekménye miatt indult ellene és több társa – köztük a Kérelmező és az ügyben II. r. vádlottá váló K.A. ellen is – eljárás. Ezt követően a kihallgatást végző rendőr kinyomtatta a rendszerből a Kérelmező és K. A. fényképeit és a feljelentő elé tárva, nevüket elárulva megkérdezte, hogy ők voltak-e O. R. társai, amely kérdésre a feljelentő sértett igennel válaszolt. A nyomozási cselekményt végző rendőr ezen eljárására a Be. semmilyen alapot nem ad, az teljesen jogellenes volt, helyette a Be. 122. § szerinti felismerésre bemutatásnak lett volna helye. Ezt követően került sor O. R. két társa, K. A. és a Kérelmező meggyanúsítására. Mindezek eredményeképpen a Kérelmező ellen a Miskolci Városi Ügyészség vádat emelt, a Kérelmező a büntetőeljárásban III. rendű vádlottként szerepel, a vád szerint ő és a II. r. vádlott a sértett mindkét kezét hátracsavarták és hátulról lefoglalták arra az időre, amíg az I. r. vádlott a sértett iskolatársakjából kivette a cigarettásdobozt, miközben két, az eljárás során ismeretlenül maradt társuk figyelt, hogy nem jár-e arra tanár.

A Kérelmező az eljárás kezdetétől – már az előzetes letartóztatás elrendeléséről döntő ülés alkalmával is – mindvégig tagadta bűnösségét. Előadta, hogy nem ismeri a sértettet, és nem dohányzik, O. R. és közte a viszony már az állítólagos elkövetést hónapokkal megelőzően rosszra fordult, így nem vehetett részt a cselekményben.

Az előzetes letartóztatást elrendelő végzésében a bíróság a Be. 129. § (2) bekezdés b) pontjával kapcsolatban kifejti, hogy a gyanúsított terhére rótt bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya már önmagában is megalapozza a szökés, elrejtőzés veszélyének megállapítását, ezt követően pedig megállapítja, hogy emellett a Kérelmező személyi körülményei is megalapozzák az erre az okra történő hivatkozást, hiszen a kiskorú kérelmező törvényes képviselőjének gondozásában áll. Megjegyzendő e körben, hogy ez a körülmény a mai Magyarországon általános, a legtöbb 15 éves kiskorú törvényes képviselőjének gondozásában áll, így megállapítható, hogy a bíróság nem vizsgálta kellőképpen a Kérelmező személyi körülményeit, illetve a Kérelmező kedvező személyi körülményei ellenére hozta meg döntését. A Be. 129. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt okot a bíróság azzal indokolta, hogy tényként állapítható meg, hogy a Kérelmező és társai egy általuk ismert iskolatársukat rabolták ki, tettüket azonos sértett sérelmére követték el, valamint tagadták a cselekmény elkövetését, ezért megalapozottan feltehető, hogy szabadlábra kerülésük esetén megnehezítenék, vagy ellehetetlenítenék a bizonyítást. A Be. 129. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt okot a bíróság azért látta megállapíthatónak, mert bár a Kérelmező és gyanúsított-társai büntetlen előéletűek, velük szemben más ügyben akkor eljárás volt folyamatban, emellett pedig tettüket ennek fényében, folytatólagosan, tehát kitartóan követték el. A bíróság ezen végzését a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2011. november 18. napján helybenhagyta azzal, hogy a Be. 129. § (2) bekezdés d) pontja szerinti ok, a bűnismétlés veszélye nem áll fenn.

b. A Kérelmező előzetes letartóztatását a Miskolci Városi Bíróság 2011. december hó 7. napján 2012. március 10. napjáig meghosszabbította a Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással. Indokolásában a bíróság szinte teljes mértékben átveszi korábbi végzése szövegét, azon csak egy-két szóban változtatva, valamint a Be. 129. § (2) bekezdés d) pontjára való hivatkozást elhagyva. Az elsőfokú bíróság ezen végzését a Kérelmező akkori jogi képviselője nem fellebbezte meg.

c. A Kérelmező jogi képviselője által 2012. januárjában előterjesztett, a Kérelmező szabadlábra helyezésére, vagy vele szemben enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására vonatkozó indítványát a Miskolci Városi Bíróság 2012. január hó 23. napján kelt végzésében elutasította, vele szemben az előzetes letartóztatást a korábbiaknak megfelelően a Be. Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással fenntartotta. A fentiekhez hasonlóan a korábbiakkal több helyen szó szerinti egyezést mutat a bíróság ezen végzése. A Miskolci Városi Bíróság ezen végzését a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2012. február 7. napján helybenhagyta. Ezen végzésében a másodfokú bíróság álláspontom szerint indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ugyanis indokolása mindkét különös előzetes letartóztatási ok esetében kettő mondatban merül ki, melyek semmi konkrétumot nem tartalmaznak a Kérelmezővel kapcsolatban, pusztán teljesen általános megfogalmazások egyrészt a kiemelkedő tárgyi súly miatt megállapítható szökés, elrejtőzés veszélyéről, másrészt pedig a nyomozás folyamatban léte miatti tanübefolyásolás veszélyéről.

d. A Miskolci Városi Bíróság a Kérelmező előzetes letartóztatását 2012. február 28. napján a korábbiaknak megfelelően a Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással 2012. május 10. napjáig meghosszabbította. A bíróság ismét szinte szó szerint megismételte korábbi végzéseinek megállapításait. Az elsőfokú végzést a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2012. március 14. napján kelt egyoldalas végzésével helybenhagyta, indokolásul annyit jegyezve meg, hogy az elsőfokú végzés indokai helyesek, azokkal a Miskolci Törvényszék egyetértett.

e. Időközben a nyomozóhatóság a nyomozást befejezte, a szükséges tanúkat meghallgatta és a nyomozást lezárta, ezt követően pedig a Miskolci Városi Ügyészség elkészítette a vádiratot – melyben a Kérelmezőt a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő csoportosan, a Btk. 20. § (3) bekezdése alapján vádlott-társaival társtettesként elkövetett rablás bűntettével vádolta meg –, és azt 2012. április 26. napján a Miskolci Városi Bíróságra benyújtotta. Ezt követően 2012. május 7. napján a Miskolci Városi Bíróság a Kérelmező és társai előzetes letartóztatását a Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig fenntartotta, egyben a Kérelmező jogi képviselőjének előzetes letartóztatás megszüntetését, vagy enyhébb kényszerintézkedés alkalmazását célzó indítványát elutasította. Végzésében a bíróság a Be. 129. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt szökés, elrejtőzés megállapítása tekintetében – a személyi körülmények vizsgálatának teljes mellőzésével – elégséges indoknak tartotta a Kérelmező és társai terhére rótt cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyát, míg a Be. 129. § (2) bekezdés c) pontja szerinti bizonyítás megnehezítését a vádlottak tagadása, valamint a tanúk ellentmondásos vallomásai és az emiatt valószínűsíthető tanúbefolyásolás veszélye miatt látta megállapíthatónak annak ellenére, hogy a nyomozóhatóság a nyomozást már lezárta és a tanúkat meghallgatta. Az elsőfokú végzést a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 2012. június 18. napján – tehát az elsőfokú végzés keltét követő egy hónapon túl – kelt végzésével hagyta helyben. A végzés indokolása az elsőfokú végzésekben megállapított okokkal kapcsolatban ismét semmitmondó, egyfelől pusztán megállapítja, hogy a kiemelkedő tárgyi súly, valamint a vádlottak fiatal kora miatt helyesen döntött az elsőfokú bíróság. Ezt követően pedig a Kérelmező és társai szabálysértési és büntetőeljárás előéletének – fentiek alapján irreleváns, hiszen e körülmény a bűnisméltés veszélye esetén vehető figyelembe – elemzésével igyekszik alátámasztani döntését.

f. A Miskolci Városi Bíróság 2012. július 9. napján, az ügy érdemi tárgyalásán kelt végzésével elutasította a Kérelmező és vádlott-társai védőinek előzetes letartóztatás megszüntetésére, vagy enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására vonatkozó indítványát és azt – bár explicite nem foglalta a végzésébe – a Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaiban, valamint a Be. 451. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással fenntartotta. Indokolásában a bíróság az előzőekhez hasonlóan a bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, valamint – a tárgyalás folyamatban léte ellenére – a tanúk befolyásolásának veszélyére hivatkozik. A

másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék az elsőfokú bíróság végzését 2012. július 27. napján kelt végzésével hagyta helyben. Indokolásában hivatkozik a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, valamint arra, hogy a vádlottak az egymást jól ismerő, egy korosztályba tartozó sértettek és tanúk befolyásolásával megnehezítenék a bizonyítási eljárást, valamint kitér arra, hogy a Kérelmező tekintetében enyhébb kényszerintézkedés (lakhelyelhagyási tilalom) alkalmazásával nem biztosíthatók az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok.

g. A per 2012. október 3. napján tartott tárgyalásán hozott végzésével a Miskolci Városi Bíróság elutasította a Kérelmező védőjének ügyfele szabadlábra helyezésére, vagy vele szemben enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására vonatkozó indítványát. E végzését a bíróság a korábbiakhoz hasonlóan a Be. 129. § (2) bekezdés b) és c) pontjaira, valamint a Be. 454. § (1) bekezdésére hivatkozással hozta meg. A Be. 129. § (2) bekezdés b) pontjával kapcsolatban – jogszabályi hivatkozás nélkül – megállapította a bíróság, hogy a Kérelmező terhére rótt cselekmény kiemelkedő tárgyi súlya (fiatalkorú esetében 5 évig terjedő szabadságvesztés kiszabásának lehetősége) megalapozza annak veszélyét, hogy a Kérelmező kivonná magát a büntetőeljárás alól. Az eljárás befolyásolásának veszélyét (Be. 129. § (2) bekezdés c) pont, szintén törvényi hivatkozás nélkül) a bíróság azzal indokolta, hogy a Kérelmező családtagjai részéről konkrétta vált a tanúk befolyásolására irányuló szándék, melynek veszélye továbbra is fennáll. A fellebbezéssel megtámadott, valamint írásban indokolt védői fellebbezést a Miskolci Törvényszék 2012. december 6. napján – az elsőfokú végzést követő több mint két hónap után – bírálta el. A másodfokú bíróság ezen végzésében a fellebbezésnek helyt adva a Kérelmező előzetes letartóztatásának megszüntetéséről határozott. E végzést azonban a bíróság a mai napig nem kézbesítette a védelem számára, azt a védőnek – kérésére – a Kérelmező fogvatartási helye továbbította faxon.

h. A Kérelmezőt a Miskolci Járásbíróság 2013. április 25. napján hozott ítéletével bűnösnek mondta ki csoportos rablás büntetében, ezért őt 1 év 3 havi fiatalkorúak fogházára és 1 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítélet nem jogerős, az ellen az ügyész súlyosításért, a védelem elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért fellebbezett.

III - EXPOSÉ DE LA OU DES VIOLATION(S) DE LA CONVENTION ET/OU DES
PROTOCOLES ALLÉGUÉE(S), AINSI QUE DES ARGUMENTS À L'APPUI
*STATEMENT OF ALLEGED VIOLATION(S) OF THE CONVENTION AND/OR
PROTOCOLS AND OF RELEVANT ARGUMENTS*

*A KÉRELMEZŐ ÁLTAL ÁLLÍTOTT EGYEZMÉNY- (ILL. JEGYZŐKÖNYV-)
SÉRTÉS(EK) ÉS AZ AZ(OKA)T ALÁTÁMASZTÓ ÉRVEK*

(Voir chapitre III de la note explicative)

(See Part III of the Explanatory Note)

(Ld. az útmutató III. részét!)

15. Álláspontom szerint azáltal, hogy a Kérelmező előzetes letartóztatását a magyar bíróságok a fenti indokokra hivatkozással rendelték el és tartották fenn alaptalanul és indokolatlanul sokáig, Magyarország megsértette az Egyezmény 5. Cikkének 1. és 3.

pontját, vagyis a kérelmező szabadsághoz való jogát, továbbá ezzel összefüggésben az Egyezmény 13. Cikkében szabályozott hatékony jogorvoslathoz való jogát. Álláspontom szerint továbbá az előzetes letartóztatás alaptalan elrendelésére és indokolatlanul hosszú ideig történt meghosszabbítására a Kérelmező roma származása miatt került sor, ezért Magyarország az Egyezmény 14. Cikkét is megsértette az 5. Cikk 1. és 3. pontjával összefüggésben.

Az Egyezmény 5. Cikk 1. pontja szerint **mindenkinek joga van a szabadságra** és a személyi biztonságra. Szabadságától senkit sem lehet megfosztani, kivéve az alábbi esetekben és a törvényben meghatározott eljárás útján: (...) az 1. c) pont szerint törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy e bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésében vagy annak elkövetése után a szökésben.

Ezen cikk 3. pontja kimondja, hogy a 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden személyt haladéktalanul bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő elé kell állítani, és a letartóztatott vagy őrizetbe vett személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábba helyezték. **A szabadlábba helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.**

Az Egyezmény 13. cikke szerint bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt **a jogsérelem hatékony orvoslását** kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.

A Be. 60. § (2) bekezdés szerint „ha e törvény a kényszerintézkedések alkalmazása esetén az érintett személy alkotmányos jogainak korlátozását megengedi, az ilyen cselekmény elrendelésének az egyéb feltételek megléte mellett is **csak akkor van helye, ha az eljárás célja kisebb korlátozással járó más cselekménnyel nem biztosítható.**”

A Be. 129. § (2) bekezdése szerint a terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy **az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható,**

c) megalapozottan feltehető, hogy **szabadlábba hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást,**

A Be. 454. § (1) bekezdése szerint „a fiatalkorú előzetes letartóztatásának a 129. § (2) bekezdésében megállapított okok esetében is csak akkor van helye, ha az a bűncselekmény különös tárgyi súlya folytán szükséges.”

A Be. 137. § (1) bekezdése szerint a lakhelyelhagyási tilalom a terhelt mozgási szabadságát és a lakóhely szabad megválasztásának jogát korlátozza; a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg.

Ezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a **lakhelyelhagyási tilalom akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére, a terhelt személyi és családi körülményeire – különösen az egészségi állapotára, idős korára – vagy az eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.**

A Be. 138. § (1) bekezdése szerint „a házi őrizet a terhelt mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza. Házi őrizet elrendelése esetén a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a terhelt csak a bíróság határozatában meghatározott célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása vagy gyógykezelés céljából az ott írt időben és távolságra (úti célra) hagyhatja el.”

Ezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a **házi őrizet akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére és a büntetőeljárás időtartamára, vagy a terhelt eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.**

A (kibocsátáskori elnevezés szerint) Legfelsőbb Bíróság (mai elnevezése szerint Kúria) 93/2011. Büntető Kollégiumi véleménye szerint „a határozat indokolásában a nyomozási bíró számot ad arról, hogy az előzetes letartóztatás általános feltételei fennállnak-e, és megindokolja, hogy az előzetes letartóztatás mely különös okát, milyen adatok alapján állapította meg. A határozat indokolásában ki kell térni a védői ténybeli és jogi érvelésre és a nyomozási bíró azzal kapcsolatos álláspontjára.

1. Állásponatom szerint Magyarország az Egyezmény 5. cikk 1. pontját megsértette azzal, hogy az Egyezménnyel – és a magyar Be.-vel – ellentétes módon rendelte el és tartotta fenn a Kérelmező előzetes letartóztatását.

Megállapítható, hogy törvényben sehol sem szabályozott módon utal több esetben arra a Miskolci Városi Bíróság, hogy a Kérelmező tagadta a bűncselekmény elkövetését, mely állásponatom szerint semmilyen módon nem lehet alap sem a kényszerintézkedés elrendelésére, sem annak fenntartására. Ismerve a körülményeket, melyek alapján a Kérelmező meggyanúsítására sor került (lásd: 14. pont fentebb), állásponatom szerint még az előzetes letartóztatás elsődleges feltétele, a megalapozott gyanú sem állt meg vele szemben.

Állásponatom szerint, amennyiben az alapos gyanú fenn is állt volna, az előzetes letartóztatás elrendelésének további feltételei sem álltak fenn, az előzetes letartóztatás elrendelésére az 5. Cikk 1. pontját sértő módon került sor.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlata szerint annak gyanúja, hogy az őrizetbe vett személy bűncselekményt követett el, az

előzetes letartóztatás elengedhetetlen feltétele, azonban pusztán e körülmény jelentősége az idő előrehaladtával nagymértékben csökken. (*Labita kontra Olaszország*, 26772/95, 152.§.)

„Más, különösen az érintett személyre vonatkozó tényezőket is figyelembe kell venni, mint az adott személy erkölcsisége, lakhatása, foglalkozása, munkahelye, vagyona, családi kapcsolatai, az országhoz való egyéb kötődései, melyek összességükben meg is erősíthetik a szökés veszélyének gyanúját, de csökkenthetik is oly mértékben, hogy annak fényében az előzetes letartóztatás fenntartása azok tükrében már nem indokolt.” (*Neumeister kontra Ausztria*, 1936/63, As to the law 10.§).

A Bíróság a Letellier esetben arra mutatott rá, hogy “a szökés veszélye nem feltételezhető pusztán a kiszabható büntetés mértéke alapján. Ezt a tényt számos további lényeges elem fényében kell értékelni, melyek akár megerősíthetik a szökés veszélyét, de azok fényében tűnhet az oly kevésbé valószínűnek, hogy ez alapján már nem indokolt az előzetes fogva tartás” (*Letellier kontra Franciaország*, 12369/86. 43.§)

Jelen ügyben a kényszerintézkedések alkalmazása során a másodfokú bíróság a Kérelmező személyi körülményeit teljesen figyelmen kívül hagyta, az elsőfokú bíróság pedig a vádirat benyújtását követően már nem, csak a nyomozás során vette figyelembe annyiban, hogy a Kérelmező törvényes képviselője gondozásában él, ezért vagyoni, szociális körülményei is alátámasztják, de legalábbis nem csökkentik, vagy zárják ki a szökés, elrejtőzés veszélyét. Ezt a megállapítását azonban a bíróság nem indokolta, sem pedig azt nem határozta meg, hogy mely körülményeknek kellene fennállniuk ahhoz, hogy a Kérelmező előzetes letartóztatását meg lehessen szüntetni. (Megjegyzendő e körben, hogy általános jelenség az, miszerint egy 15 éves kiskorú törvényes képviselője gondozásában áll, épp ezért nem várható el, hogy saját jövedelemmel, vagyonnal rendelkezék, ami a magyar bíróságok szerint általános jelleggel csökkenti a szökés, elrejtőzés veszélyét.) A későbbiek során azonban már – az előzetes letartóztatást megszüntető végzés kivételével – semmilyen aspektusban nem vizsgálta a bíróság a Kérelmező személyi körülményeit, a szökés, elrejtőzés veszélyét pusztán a kiszabható büntetés magas voltára tekintettel állapította meg.

Az előzetes letartóztatást megszüntető végzés a védői fellebbezés alapján figyelembe vette a kiskorúságot és a Kérelmező személyi körülményeit, és ezekre tekintettel szüntette meg a kényszerintézkedést. Ezek a személyi körülmények (tudniillik, hogy a Kérelmező rendezett családi háttérrel rendelkezik, szoros szülői kontroll alatt áll, rendszeresen iskolába jár és tanulmányaiban motivált) azonban az eljárás kezdetétől fogva fennálltak és változatlanok voltak, tehát eleve a kényszerintézkedés elrendelésének akadályát kellett volna képezniük, csakúgy, mint a kiskorúságából fakadó és a végzés által hivatkozott körülmények (érzelmi kötődés és egzisztenciális függés).

„Egy általános jellegű kijelentés, minden konkrét megállapítás hiányában, mely szerint a vádlott akadályozná a hatóságok munkáját, nem elégséges a fogva tartás fenntartásának alátámasztása érdekében.” (*Clooth kontra Belgium*, 12718/87 43.§)

“Így, még akkor is, ha azt feltételezzük, hogy a kérelmező szabadon bocsátása lehetőséget teremthet számára arra, hogy megkísérelje az összebeszélést vagy a bizonyítékok elrejtését, ennek nem lehet lényeges negatív hatása a büntetőeljárásra, mivel ezt megelőzően már minden olyan tanút meghallgattak, akik az eset ténybeli körülményeire vonatkozóan bizonyítékot tudtak szolgáltatni.” (*Szeloch kontra Lengyelország*, 33079/96. 93.§)

Az iratok alapján megállapítható, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása során a bíróságok az eljárás Kérelmező részéről bármilyen módon történő manipulálásának kísérletére semmilyen konkrét tény, vagy adatot nem hoztak fel egyetlen alkalommal sem. A bíróságnak azon megállapítása, miszerint a Kérelmező szabadlábba helyezése esetén tanúk befolyásolásával, vagy társaival történő összebeszéléssel megnehezítené a hatóságok munkáját, a nyomozati szak elején, a tanúk, elsősorban a sértett kihallgatásainak elvégzése előtt még helytálló lehetett volna, amennyiben a vonatkozó másodfokú végzésből is kitűnően nem került volna már sor a sértett és egyéb tanúk kihallgatására, azonban az idő előrehaladtával, és különösen a nyomozás befejezésével és a vádirat bíróságra történő benyújtásával ez az indok semmiképp sem állhatott meg.

Összegezve a fentieket, álláspontom szerint mind az előzetes letartóztatás elrendelésére, mind sorozatos meghosszabbítására az Egyezmény 5. Cikk 1. Pontjába ütköző módon került sor, a Kérelmező mindösszesen 392 napig Egyezményesértő módon volt szabadságától megfosztva.

2. Az Egyezmény 5. Cikk 3. pontját álláspontom szerint Magyarország a következőkkel sértette meg: a) döntéseikben a bíróságok csak elvben, gyakorlatilag azonban nem voltak figyelemmel a Kérelmező kiskorú voltára illetve személyi körülményeire, b) a bíróságok érdemi indokolást tartalmazó döntést a házi őrizettel, vagy lakhelyelhagyási tilalommal kapcsolatban – a Be. 60.§ (2) bekezdésében előírtakkal szemben is – nem hoztak, dacára a védői indítványoknak.

- a) A Nart kontra Törökország ügyben (20817/04, 31.§) a Bíróság megállapította, hogy a kiskorúak előzetes letartóztatására csak végső esetben kerülhet sor és annak a lehető legrövidebb ideig szabad tartania. Az előzetes letartóztatás elrendelése és fenntartása során az eljáró bíróságok csupán citálták a Be. vonatkozó 454.§ (1) bekezdését, azonban a végzésekből kitűnően egyetlen egy alkalommal sem vették figyelembe a Kérelmezőre a fogvatartás által gyakorolt negatív hatás lehetőségét, mint ahogy személyi körülményeit sem (ld. fent a 15.1. pontot), továbbá a bíróság láthatóan nem törekedett arra, hogy a Kérelmező fogvatartása a lehető legrövidebb ideig tartson, hisz annak szükségességét a nyomozás lezárása után is, de még a peres eljárás

előrehaladtával is szükségesnek érezte. Emellett álláspontom szerint az előzetes letartóztatással elérni kívánt célokat (amennyiben elfogadnánk azok meghíúsításának veszélyét) enyhébb kényszerintézkedéssel, pl. házi őrizet elrendelésével is el lehetett volna érni (lásd következő pont).

- b) Az Ilowiecki esetben a Bíróság kimondta, „hogy az 5. cikk (3) bekezdése alapján a bíróságok a fogvatartás kérdésében hozott döntés során kötelesek megfontolni azon alternatív intézkedések alkalmazásának lehetőséget, melyek biztosítják az eljárási cselekményeken való megjelenést. Valójában az Egyezmény nemcsak az ésszerű időn belül tartandó tárgyaláshoz vagy az eljárás során a szabadlábbon védekezéshez való jogot biztosítja, hanem azt is előírja, hogy a szabadlábba bocsátás olyan feltételekhez is köthető, melyek biztosítják a terhelt eljárási cselekményeken való megjelenését.” A vonatkozó ügyben a Bíróság az Egyezményvel ellentétesnek tekintette, hogy a „kérelmezőt a teljes időtartam alatt fogva tartották annak sorozatos, óvadék ellenében történő szabadlábba helyezési kérelme ellenére, és a hatóságok meg sem fontolták más olyan biztosítékok alkalmazásának lehetőségét, melyek garantálhatták volna az eljárási cselekményen való megjelenést. Nem mérlegelték azon 'preventív intézkedések' alkalmazásának lehetőségét sem, amelyeket a lengyel jogrendszer kifejezetten lehetővé tett a büntetőeljárás megfelelő lefolytatásának biztosítása céljából” (*Ilowiecki kontra Lengyelország*, 27504/95, 63-64.§).

Továbbá: „a Bíróság rámutat, hogy az 5. cikk (3) bekezdés értelmében, amikor a hatóságok arról döntenek, hogy valakit fogva kell tartani vagy szabadon kell bocsátani, arra is kötelesek, hogy mérlegeljék, vannak-e olyan alternatív intézkedések, amelyek biztosítják az adott személynek a tárgyaláson való megjelenését” (*Jablonski kontra Lengyelország*, 33492/96, 82-83. §).

A fent leírtak és a csatolt iratok alapján megállapítható, hogy Kérelmező ügyében egyik bíróság sem foglalkozik érdemben az enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásának lehetőségével, az előterjesztett, erre vonatkozó indítványok, valamint jogszabályban előírt kötelezettsége ellenére.

3. Az Egyezmény 13. Cikkét – az 5. Cikk 1. és 3. pontjával összefüggésben - álláspontom szerint Magyarország azzal sértette meg, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

Az előzetes letartóztatást elrendelő és meghosszabbító végzések ellen bejelentett fellebbezéseket elutasító másodfokú határozatok terjedelme az egy oldalt alig haladja meg, egy esetben pedig az alatt marad, érdemi indokolást valójában – az első, valamint az előzetes letartóztatást megszüntető, utolsó végzést leszámítva – egyik sem tartalmaz, pusztán utalnak arra, hogy a fellebbezések nem alaposak, valamint az elsőfokú bíróság végzésében írt indokok mindenben helytállóak.

Mindezek alapján Magyarország csak a Be.-ben formálisan meghatározott jogorvoslatokat biztosította, de hatékony jogorvoslat tényszerűen nem állt jelen

ügyben Kérelmező rendelkezésére sem az előzetes letartóztatás elrendelése, sem fenntartása ellen – másodfokú határozatok indokolást mellőző, sablonos voltából következően. (Tehát a 13. Cikk sérelmét az Egyezmény 5. Cikk 1. és 3. pontjának sérelmével összefüggésben kérem megállapítani).

- 4. Az egyezmény 14. Cikkét - az 5. Cikk 1. és 3. pontjával összefüggésben - Magyarország azzal sértette meg, hogy az előzetes letartóztatás kirívóan alaptalan elrendelésére és indokolatlan ideig történt fenntartására álláspontom szerint ügyfelem roma származása miatt került sor.**

Az Egyezmény 14. Cikke értelmében: „A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.”

A kérelmező roma származású, amit sötét bőrszíne alapján percepció révén bárki észlelhet, így a Miskolci Városi Bíróság nyomozási bírója (Dr. Pecz András) is, aki az előzetes letartóztatást elrendelte és három alkalommal meghosszabbította, és aki előtt a Kérelmező (és két gyanúsított-társa, akik szintén romák) az előzetes letartóztatás elrendelésekor nem nyilvános ülésen személyesen megjelent. Ugyanígy nyilvánvalóan észlelte Kérelmező roma származását bőrszíne alapján a Miskolci Városi Bíróságnak az ügyben I. fokon eljáró bíróját (Dr. Bodnár Sarolta) is, aki előtt személyesen a Kérelmező és vádlott-társai 2012. július 4-én tartott első tárgyaláson jelentek meg először.

Álláspontom szerint az 5. Cikk 1. és 3. pontjának sérelme kapcsán leírt súlyos, indokolatlan alapjogsérelem mással, mint a bíróság részéről eljáró személyek romákkal szembeni előítéletességével, a romákkal szembeni szigorúbb, bevett jogalkalmazási gyakorlattal, nem indokolható, nem magyarázható.

A hátrányos megkülönböztetés alapja tehát a Kérelmező esetében bőrszíne, etnikai származása illetve nemzeti kisebbséghez tartozása, amely tulajdonságok a 14. Cikk által kiemelten védett tulajdonságok.

A Bíróság gyakorlata szerint hátrányos megkülönböztetés akkor valósul meg, ha egy személy az összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, aminek nincs ésszerű, objektív indoka (ld. pl. Horváth és Kiss kontra Magyarország 29 January 2013, 101. §). Az indok akkor lehet ésszerű illetve objektív, ha a kedvezőtlenebb bánásmód legitim célt szolgál, és az alkalmazott eszköz ezzel a céllal arányban áll. Az eszközök alkalmazása vonatkozásában a tagállamoknak van bizonyos mérlegelési jogkörük (margin of appreciation), de amikor a védett tulajdonság a faji/etnikai hovatartozás (race, ethnic origin), akkor ez a mérlegelési jogkör minimálisra szűkül (Nachova and others kontra Bulgária, 145. §, Horváth és Kiss kontra Magyarország 29 January 2013, 112. §).

Magyarországon a romákkal szembeni hátrányos megkülönböztetés az egyik legsúlyosabb emberi jogi probléma. Az ENSZ rasszizmus elleni különmegbízottja 2011-es, Magyarországról készült jelentésében¹ megállapította: különösen aggasztó, hogy a romákkal szembeni rasszizmus megjelenik a rendőrség és a bíróság, különösen a büntető bíróságok gyakorlatában, ami például abban nyilvánul meg, hogy a romákat súlyosabb büntetésekre ítélik, mint a nem romákat. Az Amerikai Egyesült Államok Magyarországról kiadott éves országjelentéseiben² visszatérően a romákkal szembeni diszkriminációt, kirekesztést és rasszista erőszakot jelöli meg az ország emberi jogi problémái közül az első helyen.

Az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Bizottságának (ECRI) 2009-es, Magyarországról készült jelentése³ megállapította: “(...) továbbra is érkeznek jelentések romákkal szembeni rendőri brutalitás eseteiről. Empirikus adatok is alátámasztják, hogy a rendőrök a romákat aránytalanul gyakrabban igazoltatják, ami aztán hozzájárul a romák aránytalan reprezentáltságához a büntetőügyekben. A romákkal szembeni előítéletesség még mindig erős a rendőrök körében csakúgy, mint a társadalom más rétegeiben is. (175.)” “Semmilyen etnikai lebontású hivatalos adat sem áll rendelkezésre arról, hogy a különböző csoportokhoz tartozók milyen arányban érintettek a bűnügyi eljárás alá vont személyek között, és az illetékesek rámutattak, hogy a bűnügyi eljárás alá vont személyek az eljárás egyetlen szakaszában sem kötelesek nyilatkozni arról, hogy valamelyik etnikai csoporthoz tartoznak. Empirikus vizsgálatok azonban azt jelzik, hogy a romák túlreprezentáltak a bűnügyi eljárásokban Magyarországon. Egy felmérés azt jelezte, hogy a börtönlakók mintegy 45%-a tartozik a roma kisebbséghez. Nem-kormányzati szervezetek hangsúlyozzák, hogy a rendőrök a romákat gyakrabban igazoltatják, ami növeli az eshetőségét annak, hogy azok büntetőeljárás alá kerülnek. Arra is rámutattak, hogy mivel a romák sok esetben a társadalom legszegényebb tagjai, nagyobb valószínűséggel szorulnak hivatalból kirendelt védőügyvéd védelmére, akik rosszul fizetettek, és ezért hajlamosak kevésbé aktívan védeni az ügyfeleiket. Továbbá a magyar rendszerben a nyomozóhatóság – amelynek az érdekei teljesen ellentétesek a gyanúsítottéval – választja ki a hivatalból kirendelt védőt. Ez megnöveli annak az esélyeit, hogy a bíróság elé kerülő roma személy börtönbe kerül. Az etnikai lebontású adatok hiánya miatt nem áll rendelkezésre információ a romák elítélésében és büntetésének mértékében mutatkozó trendekről sem. Az ECRI megállapítja, hogy a fenti információkból legalábbis az kiderül, hogy kétségek merülhetnek fel, hogy az igazságszolgáltatási rendszer egésze a romákkal szembeni diszkrimináció nélkül működik. Az ECRI hangsúlyozza, hogy az ilyen diszkrimináció aztán tovább erősíti a sok romát sújtó szegénységet, és az ECRI úgy véli, hogy az illetékeseknek meg kell

¹ Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia, and related intolerance, Ghui Mutigai, Mission to Hungary, 12. oldal 1. bekezdés, elérhető itt: http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Racism/A.HRC.20.33.Add.1_en.pdf

² <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2012&dliid=204294#wrapper>, http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2011/humanrightsreport/index.htm?dynamic_load_id=186359#wrapper, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2010/eur/154428.htm>

³ Európa Tanács, ECRI jelentés Magyarországról, Negyedik Monitoring kör, 175, 185-186. pontok, elérhető itt: <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/country-by-country/hungary/HUN-CbC-IV-2009-003-HUN.pdf>

vizsgálniuk és meg kell oldaniuk ezeket a kérdéseket.”

A Társaság a Szabadságjogokért emberi jogi civil szervezet, amely megbízásából kérelmező jogi képviselője jelen ügyben eljár, 2010 óta működtet Romaprogramot. Az azóta eltelt több, mint három évben folyamatos és nyilvánvaló tapasztalatunk, hogy a romákat a jogalkalmazó, úgy mint a rendőrség, az ügyészség és a bíróságok, rendszerszinten hátrányos megkülönböztetésben részesítik. Ennek legkirívóbb bizonyítéka az a – számos jogvédő szervezet által évek óta kritizált gyakorlat – , miszerint a romákkal szembeni rasszista incidenseket a nyomozóhatóságok nem nyomozzák megfelelő hatékonysággal (ezért nem jutnak el bírói szakba), illetőleg ezeket rendszeresen alulminősítik⁴ (nem gyűlöletbűncselekmény, hanem egyéb, enyhébb súlyú bűncselekmény miatt folyik az eljárás), miközben erősödő tendencia, hogy romákat magyarellenes rasszizmussal vádolnak meg a hatóságok. Az utóbbi kategóriából a legabszurdabb az a két büntetőeljárás, amelyekben romákat „magyarellenes” rasszizmus miatt ítélték el I. fokon olyan cselekményért, amelyet általuk szélsőségesnek, cigányellenesnek vélt személyek ellen követtek el⁵. Mindkét ügyben Miskolcon, a Miskolci Városi Bíróságon, illetőleg a Miskolci Törvényszéken született az elsőfokú ítélet (az eljárások II. fokon folyamatban vannak), azokon a bíróságokon, amelyek Kérelmező előzetes letartóztatásának ügyében eljárak.

Ezen a ponton érdemes megemlíteni, hogy a Kérelmezővel együtt büntetőeljárás alá vont I. rendű vádlott ellen gyűlölet-bűncselekmény (Btk. 174/B.§) miatt is vádat emelt az ügyészség a csoportos rablással halmazatban, mert a cigarettásdoboz sértettől történő elvétele után bántalmazta a sértettet, és ennek során magyar származására utaló megjegyzést tett. A Kérelmező ügyében tehát konkrétan is – bár nem az ő személye elleni vádban – megjelenik a fent leírt kettős mérce, vagyis a romák hátrányos megkülönböztetése a gyűlölet-bűncselekmény tényállás jogalkalmazása során.

A Bíróság diszkriminációs ügyekben statisztikákat is elfogad a diszkrimináció *prima facie* bizonyítékeként (D.H. és mások kontra Cseh Köztársaság, 13.11.2007, 188. §). Magyarországon az etnikai adatokat, mint különleges személyes adatokat az állami szervek nem kezelhetik, nem tarthatják nyilván, ezért a kérdéses témában – vagyis a romák büntetőeljárásbeli megkülönböztetése kapcsán – nem léteznek használható statisztikák, mértékadó kutatások azonban igen.

Az 1990-es évek közepén a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága által lefolytatott kétfázisú kutatás⁶ szerint 30-40% között volt a büntetés-végrehajtás intézeteiben a romák aránya.

⁴ Ld. pl.: <http://tasz.hu/node/3504>, http://tasz.hu/romaprogram/jogvedok_a_rasszizmus_elleni_vilagnapon, <http://tasz.hu/romaprogram/cegled-rendorseg-mulasztott-de-nem-ismeri-el>, <http://tasz.hu/node/2812>, <http://tasz.hu/romaprogram/hogyan-keni-el-rendorseg-gyulolet-buncselekmenyeket>

⁵ Ld. pl.: <http://tasz.hu/node/3532>, <http://tasz.hu/sajtokozlemenyek/onvedelem-helyett-gyulolet-buncselekmeny>,

⁶ Huszár, László: Az „ethnic issue” – romák a börtönben (The ethnic issue – Roma in prisons). In: A büntetés-végrehajtás néhány problémája a kutatások tükrében (Some problems of the penitentiary

A Magyar Helsinki Bizottság (MHB) 2000-2001-ben folytatott börtönkutatásában az 549 elítélt közül 179 (32,6%) vallotta magát romának⁷. A MHB 2003-as, előzetes letartóztatottak körében végzett kutatásában a 497 megkérdezett letartóztatott 24,4 %-a vallotta magát romának⁸.

Fenti adatokat a romák lakosságbeli arányával összehasonlítva (mértékadó kutatások szerint 6-8%), a romák büntetés-végrehajtási intézetekben való felülreprezentáltsága nyilvánvaló.

A MHB és a Miskolci Jogi Kar 2000-es bírósági aktakutatása⁹ (lopás és rablás miatt indult ügyekben), bár nem volt reprezentatív, néhány olyan megállapításra jutott, amely a romák büntetőeljárásbeli hátrányos megkülönböztetésére vezet vissza a börtön-rendszeren belüli felülreprezentáltságukat. A kutatás a törvény előtti egyenlőséget megkérdőjelező legfontosabb megállapításai a következők:

- a roma gyanúsítottak 50%-a került előzetes letartóztatásra, míg a nem roma gyanúsítottak 40,8%-a;
- a roma terhelték esetében az előzetes letartóztatás tartama átlagosan 385 nap volt, a nem roma terhelték esetében átlagosan 232 nap;
- a kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés időtartama a roma elítéltek esetében 185 nappal hosszabb volt átlagosan, a rablásért elítéltek esetében 343 nappal volt hosszabb a kiszabott szabadságvesztés büntetés (!).

A magyar anti-diszkriminációs jogban a hátrányos megkülönböztetést állító félnek csak valószínűsíteni kell az őt ért hátrányt és a védett tulajdonságot, a hátrány és a védett tulajdonság közötti ok-okozati összefüggést nem kell még valószínűsítene sem, ezt követően pedig a diszkriminációval "megvádolt"-nak kell kimentenie magát annak bizonyításával, hogy nem alkalmazott hátrányos megkülönböztetést vagy annak az adott jogviszonnnyal összefüggő ésszerű indoka volt. A bizonyítási teher megfordításának ezekben az eljárásokban az az oka, hogy a diszkriminációt általában az azt elszenvedőnek nagyon nehéz bizonyítani, hiszen nincs a kellő adatok, információk birtokában, illetve ezek birtokában többnyire csak maga a hátrányos megkülönböztetést alkalmazó van.

A Carabulea v. Románia ügyben Gyulumyan és Power bírók különvéleményükben kifejtették, hogy amennyiben egy adott ügyben nem történt konkrét verbális rasszista megnyilvánulás, a kérelmező számára szinte lehetetlen bizonyítani az etnikai

system as reflected by research). BV, Szakkönyvtár – 1997/2., BVOP Módszertani Igazgatóság, Budapest, 1997.

⁷ Kádár, András: Presumption of Guilt: Injurious Treatment and the Activity of Defense Counsels in Criminal Proceedings against Pre-trial Detainees. Hungarian Helsinki Committee, Budapest, 2004. p.48. (elérhető itt: http://helsinki.hu/wp-content/uploads/Presumption_of_Guilt.pdf)

⁸ Ibid.

⁹ Csorba, József – Farkas, Lilla – Loss, Sándor – Lőrincz, Veronika: A törvény előtti egyenlőség elve a büntetőeljárásban (The principle of equality before the law in the criminal procedure), In: Fundamentum, 1/2002. Pp 125-136. Elérhető itt: <http://www.fundamentum.hu/sites/default/files/02-1-11.pdf>

származás kihatását az eseményekre, ezért ilyen esetekben indokolt a bizonyítási terhet megfordítani, ahogy azt a Bíróság már más ügyekben megtette (pl. az *Akkum és mások v. Törökország* ügyben, ld. 211. §)

Álláspontom szerint a Kérelmező – a kérelemben előadottakon túl, amelyek valószínűsítik a romák hátrányos megkülönböztetését a büntetőeljárársban, és ezáltal – összevetve az 5. Cikk sérelmét megalapozó körülményekkel – a kérelmező esetében is a hátrányos megkülönböztetést – nincs abban a helyzetben, hogy bizonyítsa az etnikai származás kihatását a saját ügyében hozott bírói döntésekre. Ezért megítélésem szerint a Kormánynak kell a valószínűsített hátrányos megkülönböztetés alól ellenbizonyítással kimentenie magát. Ennek során figyelembe kell venni, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésében, és meghosszabbításában, mivel az az egyik legalapvetőbb emberi jogot: személyes szabadságot korlátozza, és mivel a törvény előtt mindenki egyenlő – nem létezhet olyan ésszerű indok, illetőleg legitim cél és azzal arányos eszköz, amely a hátrányos megkülönböztetést legitimálná. Álláspontom szerint tehát kizárólag azzal mentesülhet Magyarország a 14. Cikk megsértése alól, ha a Kormány bizonyítja, hogy nem történt etnikai alapú hátrányos megkülönböztetés.

A 14. cikk megsértése kapcsán szükségesnek tartom továbbá kifejteni, hogy a Kérelmező roma származása miatti hátrányos megkülönböztetés miatti panasz tételére, ennek észrevételezésére az előzetes letartóztatás elrendelése, illetve meghosszabbítása miatti határozatok elleni jogorvoslat során nem volt lehetőség, hiszen egy szabadságától megfosztott személy nem akarhatja magára haragítani a rasszizmus vádjával a szabadságáról döntő személyt. A 14. Cikk-re történő hivatkozás szempontjából tehát álláspontom szerint nincs olyan jogorvoslat, amelyet az adott ügyben és eljárásban a kérelmező kimeríthetett volna.

IV - EXPOSÉ RELATIF AUX PRESCRIPTIONS DE L'ARTICLE 35 § 1 DE LA CONVENTION

STATEMENT RELATIVE TO ARTICLE 35 § 1 OF THE CONVENTION

AZ EGYEZMÉNY 35. CIKK (1) BEKEZDÉSÉVEL KAPCSOLATOS TÉNYÁLLÁS

(Voir chapitre IV de la note explicative. Donner pour chaque grief, et au besoin sur une feuille séparée, les renseignements demandés sous les points 16 à 18 ci-après)

(See Part IV of the Explanatory Note. If necessary, give the details mentioned below under points 16 to 18 on a separate sheet for each separate complaint)

Az előzetes letartóztatást a Miskolci Törvényszék 2012. december 6. napján megszüntette, az ettől az időponttól számított 6 hónap 2013. június 6. napján telik le. A rendelkezésre álló jogorvoslatokat – egy esetet leszámítva – a kérelmező kimerítette, ugyanis ő, vagy jogi képviselője egy kivételével minden esetben fellebbezett a bíróság döntései ellen.

16. Décision interne définitive (date et nature de la décision, organe - judiciaire ou autre - l'ayant rendue)

Final decision (date, court or authority and nature of decision)

Végső határozat (a határozat kelte, az azt hozó bíróság ill. hatóság, a határozat jellege)

Végző határozat a Miskolci Törvényszék számú határozata, mellyel a törvényszék a Kérelmező előzetes letartóztatását megszüntette.

17. Autres décisions (énumérées dans l'ordre chronologique en indiquant, pour chaque décision, sa date, sa nature et l'organe

- judiciaire ou autre – l'ayant rendue)

Other decisions (list in chronological order, giving date, court or authority and nature of decision for each of them)

Egyéb határozatok (időrendi sorrendben felsorolva: az egyes határozatok kelte, a határozato(ka)t hozó bíróság ill.

hatóság, a határozat(ok) jellege)

1. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2011. november 10. napján kelt végzése
2. a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság számú, 2011. november 18. napján kelt végzése
3. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2011. december 7. napján kelt végzése
4. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2012. január 23. napján kelt végzése
5. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. február 7. napján kelt végzése
6. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2012. február 28. napján kelt végzése
7. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. március 14. napján kelt végzése
8. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága számú, 2012. május 7 napján kelt végzése
9. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. június 18. napján kelt végzése
10. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága számú, 2012. július 9. napján kelt végzése
11. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012 július 27. napján kelt végzése
12. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága számú, 2012. október 3. napján kelt végzése
13. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. december 6. napján kelt végzése

18. Dispos(i)ez-vous d'un recours que vous n'avez pas exercé? Si oui, lequel et pour quel motif n'a-t-il pas été exercé?

Is there or was there any other appeal or other remedy available to you which you have not used? If so, explain why you have not used it.

Rendelkezésére áll(t)-e olyan jogorvoslat, amelyet nem vett igénybe? Ha igen, fejtse ki, hogy miért nem élt vele!

Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée

Continue on a separate sheet if necessary

Szükség esetén a szöveg különíven folytatható

Nem állt rendelkezésre ilyen.

V - EXPOSÉ DE L'OBJET DE LA REQUÊTE
STATEMENT OF THE OBJECT OF THE APPLICATION
A KÉRELEM CÉLJA

(Voir chapitre V de la note explicative)
(See Part V of the Explanatory Note)
(Ld. az útmutató V. részét!)

19.

Kérem, hogy a Tisztelt Emberi Jogok Európai Bírósága állapítsa meg, hogy Magyarország megsértette a Kérelmezőnek az Egyezmény 5. Cikk 1. pontjában biztosított szabadsághoz való jogát, az Egyezmény 5.3 pontját, és ezekkel összefüggésben a 13. Cikkben biztosított jogorvoslathoz való jogát illetve a 14. Cikkben biztosított megkülönböztetés tilalmát.

Kérem, hogy a Tisztelt Bíróság kötelezze Magyarországot arra, hogy fizessen a Kérelmezőnek – kiskorúsága figyelembevételével– méltányos jóvátételt, és ennek attól az időponttól számított három hónap múlva, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik (vagyis a késedelmes időszakra) az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatát, továbbá az ezen összegeket terhelő adók összegét, továbbá a jogi képvisellel felmerült költségeket, külön munkatükör alapján, az alperes állam nemzeti valutájában, a kifizetéskor alkalmazott átváltási árfolyam alkalmazásával, továbbá minden olyan költség és kár megfizetését is, mely e kérelem benyújtása miatt a Kérelmezőnél keletkezett. A részletes kár- és költségigényt az eljárás későbbi szakában terjesztem elő.

VI - AUTRES INSTANCES INTERNATIONALES TRAITANT OU AYANT TRAITÉ
L'AFFAIRE

STATEMENT CONCERNING OTHER INTERNATIONAL PROCEEDINGS
EGYÉB NEMZETKÖZI ELJÁRÁSOKRA VONATKOZÓ NYILATKOZAT

(Voir chapitre VI de la note explicative)
(See Part VI of the Explanatory Note)
(Ld. az útmutató VI. részét!)

20. Avez-vous soumis à une autre instance internationale d'enquête ou de règlement les griefs énoncés dans la présente requête?

Si oui, fournir des indications détaillées à ce sujet.

Have you submitted the above complaints to any other procedure of international investigation or settlement? If so, give full details.

Fenti panaszával kapcsolatban igénybe vett-e más nemzetközi kivizsgálási ill. rendezési eljárást? Ha igen, részletezze!

A kérelmező panaszával összefüggésben más nemzetközi kivizsgálási, vagy rendezési eljárást nem vett igénybe.

VII - PIÈCES ANNEXÉES (PAS D'ORIGINAUX,
LIST OF DOCUMENTS UNIQUEMENT DES COPIES)
IRATOK LISTÁJA (NO ORIGINAL DOCUMENTS, ONLY PHOTOCOPIES)

(NE KÜLDJÖN EREDETI IRATOKAT, CSAK FÉNYMÁSOLATOKAT!)

(Voir chapitre VII de la note explicative. Joindre copie de toutes les décisions mentionnées sous ch. IV et VI ci-dessus. Se procurer, au besoin, les copies nécessaires, et, en cas d'impossibilité, expliquer pourquoi celles-ci ne peuvent pas être obtenues. Ces documents ne vous seront pas retournés.)

(See Part VII of the Explanatory Note. Include copies of all decisions referred to in Parts IV and VI above. If you do not have copies, you should obtain them.

If you cannot obtain them, explain why not. No documents will be returned to you.)

(Ld. az útmutató VII. részét! Mellékelje a fenti IV. és VI. fejezetben hivatkozott valamennyi határozat egy-egy másolati példányát! A határozatok másolatait

Önnek kell beszereznie; ha ez nem lehetséges, fejtse ki, hogy miért nem! Az iratokat nem küldjük vissza Önnek.)

1. Miskolci Városi Bíróság számú, 2011. november 10. napján készült jegyzőkönyve
2. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2011. november 10. napján kelt végzése
3. a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság számú, 2011. november 18. napján kelt végzése
4. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2011. december 7. napján kelt végzése
5. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2012. január 23. napján kelt végzése
6. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. február 7. napján kelt végzése
7. a Miskolci Városi Bíróság számú, 2012. február 28. napján kelt végzése
8. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. március 14. napján kelt végzése
9. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalokúak bírósága számú, 2012. május 7. napján kelt végzése
10. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. június 18. napján kelt végzése
11. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalokúak bírósága számú, 2012. július 9. napján kelt végzése
12. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. július 27. napján kelt végzése
13. a Miskolci Városi Bíróság mint fiatalokúak bírósága számú, 2012. október 3. napján kelt végzése
14. a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság számú, 2012. december 6. napján kelt végzése
15. a Kérelmező jogi képviselőjének 2012. október 4. napján kelt írásbeli fellebbezésindokolása
16. a Miskolci Járásbíróság mint fiatalokúak bírósága számú, 2013. április 25. napján kelt ítélete
17. Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia, and related intolerance, Ghui Mutigai, Mission to Hungary, releváns, idézett részek
18. Amerikai Egyesült Államok országjelentéseinek összefoglalója, 2012, 2011, 2010
19. Kádár, András: Presumption of Guilt: Injurious Treatment and the Activity of Defense Counsels in Criminal Proceedings against Pre-trial Detainees. Hungarian Helsinki Committee, Budapest, 2004. p.48.
20. Csorba, József – Farkas, Lilla – Loss, Sándor – Lőrincz, Veronika: A törvény előtti egyenlőség elve a büntetőeljárásban, In: Fundamentum, 1/2002. Pp 125-136.

21. eredeti ügyvédi meghatalmazás

VIII - DÉCLARATION ET SIGNATURE

DECLARATION AND SIGNATURE

NYILATKOZAT ÉS ALÁÍRÁS

(Voir chapitre VIII de la note explicative)

(See Part VIII of the Explanatory Note)

(Ld. az útmutató VIII. részét!)

22. Je déclare en toute conscience et loyauté que les renseignements qui figurent sur la présente formule de requête sont exacts.

I hereby declare that, to the best of my knowledge and belief, the information I have given in the present application form is correct.

Tiszta lelkiismerettel kijelentem, hogy a jelen kérelemben leírtak - legjobb tudomásom szerint - megfelelnek a valóságnak.

Budapest, 2013. június 04.

Date/Date (dátum)

Dr. Sánta Szabolcs Miklós
ügyvéd

(Signature du/de la requérant(e) ou du/de la représentant(e))

(Signature of the applicant or of the representative)

(A kérelmező ill. a képviselő aláírása)